

**PSC Higher Secondary School
Teacher - Junior - Sanskrit - Higher
Secondary Education Examination
Previous Year Question Paper**

*Exam Name: Higher Secondary School
Teacher - Junior - Sanskrit - Higher Secondary
Education*

Date of Test : 05.08.2016

Question Paper Code: 094/2016

Medium of Questions: Sanskrit

094/2016

Maximum : 100 marks

Time : 1 hour and 15 minutes

संस्कृत भाषया उत्तराणि देयानि।
देवनागरीलिपिरूपयोक्तव्या।

1. अवैमि चैनामनघेति किन्तु।
लोकापवादो बलवान्मतो मे॥
अत्र विवक्षिता अनघा का?
(A) द्रौपदी (B) सीता
(C) शकुन्तला (D) कुन्ती
2. 'नीचैर्गच्छत्युपरि च दशा चक्रनेमिक्रमेण' कस्मात् ग्रन्थात् उद्धृतोऽयं भागः?
(A) रघुवंशात् (B) कुमारसम्भवात्
(C) ऋतुसंहारात् (D) मेघसन्देशात्
3. संस्कारवत्येव गिरा मनीषी।
तथा स पूतश्च विभूषितश्च॥
कः पूतः विभूषितः च बभूव?
(A) रघुः (B) हिमालयः
(C) दुष्यन्तः (D) अजः
4. किरातार्जुनीयमहाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति?
(A) षोडश (B) विशन्ति
(C) अष्टादश (D) सप्तदश
5. अमित्रजिन्मित्रजिदोजसा स यदू।
विचारदृक् चारदृगप्यवर्तत॥
अमित्राजित् कः मित्रजित् अभवत्?
(A) नलः (B) युधिष्ठिरः
(C) अर्जुनः (D) श्रीरामः

A

3

[P.T.O.]

6. रसचर्चायां चित्रतुरगन्थायस्य प्रस्तावः केन कृतः?
- (A) अभिनवगुप्तेन (B) भट्टलोल्लटेन
(C) भट्टनायकेन (D) श्रीशङ्कुकुकेन
7. अधोनिर्दिष्टेषु विशाखदत्तस्य ग्रन्थः भवति
- (A) मुद्राराक्षसम् (B) त्रिपुरदहनम्
(C) मृच्छकटिकम् (D) वेणीसंहारम्
8. 'भाक्तमाहुस्तमन्ये' अत्र भाक्तशब्देन किं विवक्षितम्?
- (A) अभिधा (B) व्यञ्जना
(C) तात्पर्यवृत्तिः (D) लक्षणा
9. मृच्छकटिके राज्ञः पालकस्य मरणानन्तरं कः राजा अभूत्?
- (A) शूद्रकः (B) चारुदत्तः
(C) आर्यकः (D) शर्विलकः
10. आयुर्धृतमित्यत्र लक्षणा का भवति?
- (A) शुद्धा सारोपा (B) शुद्धा साह्यवसाना
(C) गौणा सारोपा (D) गौणा साह्यवसाना
11. कामधेनुना शप्तः रघुवंशमहाराजः कः?
- (A) रघुः (B) दशरथः
(C) दिलीपः (D) अजः
12. 'हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः' कस्मात् ग्रन्थात् उद्धृतोऽयं श्लोकभागः?
- (A) किरातार्जुनीयात् (B) रघुवंशात्
(C) शिशुपालवधात् (D) नैषधात्
13. लक्ष्म्याः श्वेतकेतोः च पुत्रः कः?
- (A) चित्ररथः (B) चन्द्रापीडः
(C) कपिञ्जलः (D) पुण्डरीकः

14. अधोनिर्दिष्टेषु कः नाट्यशास्त्रस्य मलयालभाषायां अनुवादः कृतवान्?
- (A) एं. पी. शङ्कण्णिनायर् (B) डो. के. कुञ्जुण्णि राजा
(C) के. पि. नारायणपिषारोटि (D) डो. सि. राजेन्द्रन्
15. पञ्चसिद्धान्तिकायाः कर्ता कः?
- (A) आर्यभटः (B) वराहमिहिरः
(C) ब्रह्मगुप्तः (D) भास्कराचार्यः
16. केरलोदयकाव्यस्य प्रथमभागः भवति
- (A) स्वप्नमञ्जरी (B) स्मृतिमञ्जरी
(C) चरित्रमञ्जरी (D) ऐतिह्यमञ्जरी
17. अधोनिर्दिष्टेषु अश्वायुर्वेदस्य कर्ता भवति
- (A) मातङ्गः (B) कश्यपः
(C) सुरपालः (D) शालीहोत्रः
18. अन्यपदार्थप्रधानः समासः भवति
- (A) बहुव्रीहिः (B) कर्मधारयः
(C) अव्ययीभावः (D) तत्पुरुषः
19. 'तेष्पेषा वसति स्थिरैव दयितप्रस्तावदत्तादरा' अत्र 'एषा' इत्यनेन शब्देन का विवक्षिता?
- (A) लक्ष्मीः (B) पार्वती
(C) सरस्वती (D) सीता
20. अभिज्ञानशाकुन्तले वर्णिता मेनकायाः सहचरी का भवति?
- (A) रम्भा (B) तिलोत्तमा
(C) उर्वशी (D) सानुमती
21. सन्ध्यावन्दनादि कर्माणि कीदृशानि भवन्ति?
- (A) नैमित्तिकानि (B) नित्यानि
(C) काम्यानि (D) प्रायश्चित्तानि
22. कस्य ग्रन्थानधिकृत्य 'छत्रवुं चामखुं' इति विश्रुतग्रन्थः एं. पि. शङ्कण्णिनायर् महोदयेन लिखितः
- (A) भासस्य (B) कालिदासस्य
(C) भवभूतेः (D) भारवेः

23. 'अथातो ब्रह्मजिज्ञासा' इति सूत्रेण आरभ्यमानस्य ग्रन्थस्य कर्ता भवति
 (A) जैमिनि: (B) शङ्कराचार्यः
 (C) बादरायणः (D) गौतमः
24. सहाह्वयिनः अमात्यान् कुर्वीत इति कस्य मतम्?
 (A) कौटिल्यस्य (B) पराशरस्य
 (C) विशालाक्षस्य (D) भरद्वाजस्य
25. पतञ्जलिप्रोक्तव्याकरणप्रयोजनेषु अन्यतमः भवति
 (A) धर्मानुशासनम् (B) असन्देहः
 (C) ब्रह्मज्ञानप्राप्तिः (D) काव्यपरिज्ञानम्
26. अधोनिर्दिष्टेषु का शतम् वर्गस्य भाषा भवति?
 (A) ग्रीक् (B) जेर्मानिक्
 (C) केल्टिक् (D) इन्डो-इरानियन्
27. 'सैषा संसारिणां संज्ञा बहिरन्तश्च वर्तते' का भवति संसारिणां संज्ञा?
 (A) ब्रह्म (B) आत्मा
 (C) वाक् (D) अर्थः
28. अधोनिर्दिष्टेषु ऋग्वेदस्य ब्राह्मणं भवति
 (A) तैत्तरीयम् (B) ऐतरेयम्
 (C) शतपथम् (D) गोपथम्
29. 'विश्वसान्धः इवादर्शः चद्रमा न प्रकाशते' कोऽत्र ध्वनिः?
 (A) अत्यन्ततिरस्कृतवाच्यम् (B) शब्दशक्तिमूलम्
 (C) असंलक्ष्यक्रमः (D) अर्थान्तरसंक्रमितवाच्यम्
30. षोडशसंस्काराणां विस्तृतं वर्णनं कुत्र दृश्यते?
 (A) श्रौतसूत्रेषु (B) धर्मसूत्रेषु
 (C) गृह्यसूत्रेषु (D) शुल्बसूत्रेषु
31. तस्मिन् मधोनखिदिशान् विहाय सहस्रमक्षणां युगपत् पपात॥ कस्मिन्?
 (A) परमशिखे (B) पार्वत्यां
 (C) वसिष्ठे (D) कामदेवे

32. क्रिस्तुभागवते प्रथमस्य सर्गस्य नाम किं भवति?
 (A) मङ्गलविज्ञापनम् (B) कन्यकादर्शनम्
 (C) जन्मदेशगमनम् (D) देवालयसमर्पणम्
33. ब्राह्मीलिप्यां लिखितम् अशोकस्य शिलालिखितं प्रथमतया केन विविच्य निर्धारितम्?
 (A) ए. बि. कीत् महाभागेन (B) विन्टेरनिदस् महाभागेन
 (C) जेम्स प्रिन्सप् महाभागेन (D) माक्समुल्लर महाभागेन
34. अधोनिर्दिष्टेषु मनुस्मृतेः प्रसिद्धः व्याख्याकारः भवति
 (A) मेघातिथिः (B) गौतमः
 (C) आपस्तम्बः (D) विश्वरूपः
35. ढकारः केषु अन्तर्भवति
 (A) दन्त्येषु (B) मूर्धन्येषु
 (C) तालव्येषु (D) कण्ठ्येषु
36. ब्रह्मसूत्रे ब्रह्मणः तटस्थलक्षणं भवति
 (A) सच्चिदानन्दं ब्रह्म (B) प्रज्ञानं ब्रह्म
 (C) जन्माद्यस्य यतः (D) सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म
37. माड्युपपदे घातोः कः लकारः स्यात्?
 (A) लङ् (B) लिट्
 (C) लुङ् (D) लिङ्
38. नव्यन्यायस्य आधारभूतः ग्रन्थः कः?
 (A) गदाधरी (B) सिद्धान्तमुक्तावली
 (C) दिनकरी (D) तत्त्वचिन्तामणी
39. अधोनिर्दिष्टेषु कस्मिन् विदूषकः नास्ति
 (A) स्वप्नवासवदत्ते (B) उत्तररामचरिते
 (C) अद्भुतदर्पणे (D) सुभद्राधनञ्जये
40. 'दुःखं न्यासस्य रक्षणम्' स्वप्नवासवदत्ते कस्य उक्तिरियम्?
 (A) काञ्चुकीयस्य (B) पद्मावत्याः
 (C) यौगन्धरायणस्य (D) ब्रह्मचारिणः

41. 'ग्रामं गच्छन् तृणं स्पृशति' अस्मिन् वाक्ये केन सूत्रेण तृणं इत्यस्य कर्मसंज्ञा विधीयते?
- (A) कर्मव्यधिकरणे (B) कर्मणि द्वितीया
(C) तथायुक्तं च अनीप्सितम् (D) कर्तृकर्मणोः कृति
42. 'आहूय रामं विनयाभिराममाविः प्रमोदः प्रभुखमूचे प्रभुः कः?
- (A) वसिष्ठः (B) सुमन्त्रः
(C) विश्वामित्रः (D) दशरथः
43. नादये रसाः कस्मात् गृहीताः इति भरतमतम्?
- (A) ऋग्वेदात् (B) अथर्ववेदात्
(C) सामवेदात् (D) यजुर्वेदात्
44. क्षुरस्य धारा निशिता दुरत्यया
दुर्गं पथस्तद् कवयो वदन्ति॥
कस्मात् ग्रन्थात् उद्धृतोऽयं भागः
- (A) कठोपनिषदः (B) ईशावास्योपनिषदः
(C) प्रश्नोपनिषदः (D) केनोपनिषदः
45. नृत्यं भवति
- (A) रसाश्रयम् (B) वृत्ताश्रयम्
(C) भावाश्रयम् (D) ताललयाश्रयम्
46. दशकुमारचरिते उक्तः मालवाधिपतिः कः?
- (A) राजहंसः (B) सुमन्त्रः
(C) मानसारः (D) धर्मपालः
47. अन्तरिक्षस्थानीयः देवता भवति
- (A) इन्द्रः (B) अग्निः
(C) विष्णुः (D) वरुणः
48. शरदिन्दुसुन्दररुचिश्चेतसि सा मे गिरां देवी।
उपहृत्य तमः सन्ततमर्थानखिलान् प्रकाशयतु॥
अयं कस्य ग्रन्थस्य मङ्गलश्लोकः भवति?
- (A) काव्यप्रकाशस्य (B) साहित्यदर्पणस्य
(C) काव्यालङ्कारस्य (D) वक्रोक्तिजीवितस्य

49. अधोनिर्दिष्टेषु 'दर्शनमाला' याः कर्ता कः?
- (A) विवेकानन्दः (B) श्रीनारायणगुरुः
(C) चट्टम्पि स्वामी (D) गोविन्दाचार्यः
50. 'क्षणे क्षणे यन्नवतामुपैति तदेव रूपं रमणीयतायाः' कस्य वर्णनाप्रसङ्गे कविना एवमुक्तम्?
- (A) विन्ध्यस्य (B) इन्द्रकीलस्य
(C) सुमेरोः (D) रैवतकस्य
51. उत्तररामचरिते पञ्चमाङ्को भवति :
- (A) छाया (B) कौसल्याजनकयोगः
(C) कुमारविक्रमः (D) कुमारप्रत्यभिज्ञानः
52. भावप्रधानं भवति :
- (A) आख्यातम् (B) नामानि
(C) उपसर्गः (D) निपातः
53. 'निसर्गविरोधिनी चेयं पयः पावकयोखि धर्म-क्रोधयोरेकत्र वृत्तिः' कस्य वचनाभिदम्?
- (A) सरस्वत्याः (B) सावित्र्याः
(C) विश्वामित्रस्य (D) ब्रह्मणः
54. राजशेखरमते जन्मान्तरसंस्कारापेक्षिणी प्रतिभा भवति :
- (A) प्रज्ञा (B) सहजा
(C) आत्मजा (D) आहार्या
55. 'लोकोत्तरत्वं चाह्लादगतचमत्कारत्वापरपर्यायोऽनुभवसाक्षिको जातिविशेषः' कस्य काव्यलक्षणविशदीकरणे अन्तर्भवत्ययं भावः?
- (A) मम्मटभट्टस्य (B) जगन्नाथपण्डितस्य
(C) आनन्दवर्धनस्य (D) विश्वनाथस्य
56. रत्नावली कस्य पुत्री?
- (A) मगधराजस्य (B) वत्सराजस्य
(C) सिंहलराजस्य (D) मालवराजस्य
57. तापं करोति सोत्कम्पं, ज्वरः किं? न सखि स्मरः। अत्र अलङ्कारः भवति :
- (A) अपहृतिः (B) सन्देहः
(C) भ्रान्तिमान् (D) उत्प्रेक्षा

58. लावण्यं, आभिजात्यं च गुणत्वेन कः अङ्गीकरोति?

(A) आनन्दवर्धनः

(B) महिमभट्टः

(C) क्षेमेन्द्रः

(D) कुन्तकः

59. परामर्शजन्यं ज्ञानं भवति?

(A) अनुमानम्

(B) अनुमितिः

(C) उपमानम्

(D) उपमितिः

60. 'तभजा जगौ गः' इति कस्य वृत्तस्य लक्षणं भवति?

(A) वंशस्थस्य

(B) भुजङ्गप्रयातस्य

(C) वसन्ततिलकस्य

(D) शिखरिण्याः

61. 'दैत्यारिः' इत्यत्र प्रवृत्तमानं सूत्रं भवति

(A) अकः सवर्णे दीर्घः

(B) इको यणचि

(C) एचोऽयवायवः

(D) वृद्धिरेचि

62. अधोनिदिष्टेषु ए. आर्. राजराजवर्मणः कृतिः भवति

(A) केरलोदयम्

(B) नवभारतम्

(C) विश्वभानुः

(D) आञ्जलसाम्राज्यम्

63. सवर्णसंज्ञा भवति :

(A) परः सन्निकर्षः

(B) तुल्यास्यप्रयत्नम्

(C) सुपृतिङन्तम्

(D) आदिरन्त्येन सहेता

64. अच्छोदसरसः वर्णनम् कस्मिन् ग्रन्थे दृश्यते?

(A) कादम्बर्याम्

(B) हर्षचरिते

(C) दशकुमारचरिते

(D) अवन्तिसुन्दरीकथायाम्

65. अधोनिर्दिष्टेषु कः शक्तिग्रहोपायेषु न अन्तर्भवति?

(A) व्यवहारः

(B) व्याकरणम्

(C) आप्तवाक्यम्

(D) काव्यम्

66. च्यवनस्य पुत्रः कः भवति?
(A) वामदेवः (B) शर्यातः
(C) दधीचः (D) श्वेतकेतुः
67. उपहारवर्मणः पितुः नाम किम्?
(A) राजहंसः (B) सत्यवर्मा
(C) सितवर्मा (D) प्रहारवर्मा
68. मनुष्यालयचन्द्रिकायाः कर्ता भवति :
(A) तिरुमङ्गलत् नीलकण्ठन् मूस्सत् (B) चेन्नास् नारायणन् नम्पूतिरि
(C) नीलकण्ठ सोमयाजि (D) काणिप्पथ्यूर परमेश्वरन् नम्पूतिरि
69. अधोनिर्दिष्टेषु केन स्वभावोक्तेः अलङ्कारत्वं न अङ्गीकृतम्?
(A) वामनेन (B) कुन्तकेन
(C) आनन्दवर्धनेन (D) क्षेमेन्द्रेण
70. भारतीयक्षेत्रगणितस्य आधारः भवति ?
(A) गृह्यसूत्राणि (B) श्रौतसूत्राणि
(C) धर्मसूत्राणि (D) शुल्बसूत्राणि
71. जालपुटीयाकाशवाण्याः नाम किं
(A) दिव्यवाणि (B) मातृवाणि
(C) अमरवाणि (D) दूरवाणि
72. अन्तर्देशीय योगदिनः
(A) मार्च् २१ (B) जून् २१
(C) जूलाई २१ (D) नवम्बर् २१
73. प्राचीन भारतचिन्तानुसारं विद्योपार्जनस्य कति उपायाः सन्ति
(A) एकं (B) द्वे
(C) त्रयः (D) चत्वारि

74. सन्नह्यचारि इतिपदस्य तात्पर्यं किम्

(A) सहकारि

(B) गुरु

(C) अभिभावकः

(D) सहाध्यायि

75. अधीतिबोधाचरण प्रचारणैः – इति वाक्यं कस्मिन् ग्रन्थे विद्यते:

(A) नैषधीयचरिते

(B) कुमारसंभवे

(C) शिशुपालवधे

(D) रघुवंशे

76. अन्धस्य छात्रस्य पाठनाय सहायकमुपकरणं भवति

(A) वेलापटं

(B) ध्वनिमुद्रणयन्त्रं

(C) चित्रपटं

(D) श्यामपटं

77. पञ्चावयव वाक्यैः समानं सिद्धान्तं कस्य भवति

(A) पाब्लोव्

(B) तोरन्डेक्

(C) स्पेन्सर्

(D) वेस्ट्

78. परिकल्पनानि कीदृशानि भवन्ति

(A) ऋणानि

(B) धनानि

(C) उभयविधानि

(D) नैतानि

79. गुरुकुलपद्धतौ अध्यापनरीतिः कीदृशि आसित्

(A) मौखिकि

(B) लिखिता

(C) पुस्तकाश्रिता

(D) ज्ञानाश्रिता

80. भारते कति संस्कृत विश्वविद्यालयाः सन्ति

(A) द्वादश

(B) पञ्चदश

(C) सप्तदश

(D) विंशति

81. Which one of the following is called the Mother of Parliament?
(A) The Srilankan Parliament (B) The Indian Parliament
(C) The British Parliament (D) The US Congress
82. Who presides over the joint session of the Parliament in India?
(A) Chief Justice of India (B) Vice-President of India
(C) Prime-Minister of India (D) Speaker of the Lok Sabha
83. Which one of the following Writs is issued by the Courts for the release of a person unlawfully detained?
(A) Habeas Corpus (B) Quo Warranto
(C) Prohibition (D) Certiorari
84. When was the Inter-State Council set up in India?
(A) 1987 (B) 1989
(C) 1990 (D) 1992
85. Which one of the following state does not have a Bicameral Legislature?
(A) Karnataka (B) Bihar
(C) Kerala (D) Maharashtra
86. AMRUT Scheme aims rejuvenation and transformation of :
(A) Rural areas (B) Urban areas
(C) Pilgrim centers (D) Tourist centers
87. Women help line number is :
(A) 181 (B) 191
(C) 201 (D) 211
88. When was the Antyodaya Anna Yojana (AAY) Scheme Launched?
(A) In January, 1999 (B) In December, 2000
(C) In December, 2003 (D) In October, 2005
89. Hematology is defined as the study of:
(A) Tissues (B) Bones
(C) Fungus (D) Blood
90. The President who assented the Right to Information Bill :
(A) K.R. Narayanan (B) A.P.J. Abdul Kalam
(C) Pranab Mukherjee (D) None of these

91. 'The Travancore State Manual' was written by :
(A) William Logan (B) Ward and corner
(C) Nagam Aiyya (D) P. Shakunni Menon
92. Missionary activities among the Channar was done by :
(A) Basal mission (B) LMS
(C) CMS (D) Jesuits
93. Atma Bodhodaya sangham was founded by :
(A) Pampady John Joseph (B) Pokail Yohannan
(C) Tegadi Kesavan Sastri (D) Subananda Gurudevan
94. The first Ezhava member who was nominated to the Sri. Moolam Popular Assembly was :
(A) Kumaranasan (B) Sahodharan Ayyappan
(C) Dr. Palpu (D) C.V. Kunjiraman
95. Kerala's first Demu Train was inaugurated on :
(A) 2015 June 21 (B) 2015 September 19
(C) 2015 December 28 (D) 2016 January 21
96. The Indian football player who bagged highest number of goals in international football is :
(A) Bootiya (B) Sunil Chetri
(C) I.M. Vijayan (D) Jo Paul Ancheri
97. 2015 Vayalar award was bagged by :
(A) K.R. Meera (B) Sethu
(C) Subash Chandran (D) Benyamin
98. Which of the following districts passes the highest number of national highways in Kerala?
(A) Thiruvananthapuram (B) Kollam
(C) Palakad (D) Ernakulum
99. Who among the following is the architect of Indian National Flag?
(A) Aurobindosh (B) Pigali Venkayya
(C) Amritha Pandey (D) Vijayalakshmi Pandit
100. The famous book 'Tin Drum' was written by :
(A) D. Jayacanthan (B) Edwardo Galiyano
(C) Guthrie Grass (D) Rudyard Kipling